

СТАНОВИЩЕ

от проф. дн Георги Стефанов Иванов, преподавател в катедра „Частноправни науки“ при Юридически факултет на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност „Гражданско и семейно право“.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защитата на дисертационен труд съгласно Заповед РД 38-236 от 15.04.2016 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

Автор на дисертационен труд: Александър Духомиров Минев.

Тема на дисертационния труд: „Отношенията между органите в акционерното дружество“.

1. Информация за докторанта

Докторантът се обучавал по докторска програма в самостоятелна форма на подготовка към катедра „Гражданскоправни науки“ при ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ с научен консултант проф. д-р Огнян Герджиков.

Дисертационният труд е обсъден на катедрен съвет и е насочен за публична защита.

2. Обща характеристика на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 341 страници. Той е структуриран в 7 параграфа, като последният от тях съдържа направените от автора изводи и обобщения.

Използваната литература включва 49 източника на български език и 146 източника на английски и немски език.

Темата на дисертационния труд е актуална и значима за търговското дружествено право. До настоящия момент в нашата

търговскоправна доктрина няма специално монографично изследване на разгледаните в дисертационния труд въпроси.

Основната цел на дисертационния труд е аналитичното разглеждане на отношенията между органите за управление на акционерно дружество с едностепенна и двустепенна система на управление.

За постигане на тази цел са използвани предимно историческият и сравнителният метод на изследване. Чрез тези методи са посочени несъвършенства и слабости на нашия ТЗ и други особени закони, като са направени и някои предложения за тяхното отстраняване.

Дисертационният труд има определен комплексен характер, тъй като в него са засегнати и въпроси на корпоративното управление. В този смисъл той би съставлявал интерес не само за търговскоправната, но и за управленската наука и практика.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси.

Основно достойнство на дисертационния труд е, че всички разпоредби на нашия ТЗ и специалното (особеното) акционерно законодателство, които уреждат отношенията между органите за управление на акционерно дружество, са анализирани през призмата на законодателствата, въвели едностепенната система на управление (Англия и САЩ) или двустепенната система на управление (Германия). Може дори да се обобщи, че сравнителноправното тълкуване е най-съществената особеност и положително качество на оценяваното съчинение.

В дисертационния труд задълбочено са изследвани общите изисквания към корпоративното акционерно управление и при двете системи за управление с цел намирането на баланс между интересите на акционерите, ефикасността на приетите управленски решения от органите на дружеството и контрола върху тях.

Успоредно с това обстойно са разгледани конкретни нормативни разрешения на англо-американското и германското право, които използват различни механизми при търсене на горепосочения баланс между инвестициите на акционерите и ефективното и контролирано оперативное управление с цел прилагане на определените като фундаментални от автора управленски принципи за прозрачност, отчетност, лоялност и отговорност.

В това отношение сравнително по-подробно е анализирано задължението за лоялност на членовете на органите за управление и тяхната отговорност, като особено внимание е отделено на изследването на т. нар. от докторанта конфликтни точки при двата модела на управление – едностепенен и двустепенен. С приносен характер е също направеният анализ на деривативните искиове според англо-американското, германското и българското търговско законодателство.

В дисертацията са определени редица управленски изисквания, които следва не само да са законово уредени, но и прилагани на практика, за да може корпоративното акционерно управление да функционира ефикасно. Тези изисквания са диференцирани с оглед възприетата от АД система на управление – едностепенна или двустепенна.

С приносно значение е също направената съпоставка между управлението на обикновено АД (по ТЗ) и публично АД (по ЗППЦК).

4. Оценка на публикациите по темата на дисертацията.

Докторантът е посочил 2 публикации по дисертационната тема, като първата се отнася до защита правата на акционерите, а втората разглежда контрола над изпълнителните директори в АД с едностепенна форма на управление. В обемно и съдържателно отношение обаче дисертационният труд предоставя възможност за значително повече статии, които да се публикуват в периодични

юридически списания (напр. в „Търговско право“, „Съвременно право“, „Търговско и облигационно право“), както и да се представят като доклади на други научни форуми.

5. Оценка на Автореферата.

Представеният Автореферат заслужава положителна оценка, тъй като точно и пълно отразява съдържанието на дисертационния труд.

6. Критични бележки и препоръки.

Въпреки направените на няколко места в дисертационния труд констатации за недостатъчност на българската научна литература и съдебна практика относно отношенията между органите на акционерното дружество, не са взети предвид някои съчинения и решения на ВКС, които имат пряко или косвено значение към разглежданите в дисертационния труд въпроси.

На редица места в дисертационния труд и Автореферата авторът посочва слабости на нашето търговско законодателство, които квалифицира например като „тотално объркан подход при регламентация на системите за управление в България“, приема, че определяне на задълженията на членовете на органите е с „неясни граници“, водещо дори до „безнаказаност и пълно самоуправство“, но обикновено се задоволява само с общи констатации и препоръки, без да прави конкретни предложения *de lege ferenda* (каквито са например тези за удължаване на срока по чл. 74, ал. 2 ТЗ и за отпадане или намаляване на капиталовия праг при предявяване на иска по чл. 240а ТЗ, на искането по чл. 251а ТЗ и на претенции по ЗППЦК).

От по-обстойна и задълбочена обосновка се нуждае възприетото от докторанта разбиране за релативната (частичната) материална и процесуална правоспособност на органите за управление на АД.

На с. 97 от дисертационния труд се приема, че искът по чл. 74 ТЗ може да бъде установителен, осъдителен или конститутивен. Установителен или осъдителен може да бъде само искът по чл. 71 ТЗ (за защита на членството).

По мое мнение дисертационният труд би имал по-значима научна и практическа стойност, ако бе анализирана повдигащата редица въпроси разпоредба на чл. 252, ал. 1, т. 6 ТЗ, която предвижда основание за принудително прекратяване с ликвидация на АД при спадане броя на членовете на съветите за определен срок.

7. Заключение.

Въпреки горепосочените бележки и препоръки дисертационният труд има необходимите качества и отговаря на формалните и съдържателните изисквания на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, тъй като разкрива научни и научно-приложни приноси (особено в сравнителноправен аспект) в областта на търговското дружествено право. Дисертационният труд доказва, че докторантът има необходимите теоретични знания по специалността и способности за самостоятелни научни изследвания.

На това основание давам **положителна оценка** на дисертационния труд „Отношенията между органите в акционерното дружество” и предлагам на научното жури да даде на Александър Духомиров Минев – докторант към катедра „Гражданскоправни науки” при ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски”, образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6 „Право”.

20.06.2016 г.

Подпис:

(проф. дн Г. Стефанов)